

Utsikten barnehage

Årsplan 2023-2024

UTSIKTEN BARNEHAGE

Utsikten barnehage er en foreldre-eid barnehage som ligger idyllisk til ved skogkanten på Reistad i Lier. Barnehagen er «passe stor», med fire avdelinger. Vi legger vekt på naturglede og et sunt, variert kosthold, og har egen kokk på huset. Barnehagen har en demokratisk, Reggio Emilia inspirert tilnærming til barn og barndommen.

Våre avdelinger:

- MEISENE (1-2 åringer)
- SPURVENE (2-3 åringer)
- UGLA (3-4 åringer)
- HAKKESPETTEN (4-5 åringer)

BARNEHAGENS ÅRSPLAN

Årsplanen skrives av personalet og ledelsen i barnehagen. Den beskriver, sammen med avdelingenes handlingsplaner, hvordan vi jobber.

Årsplanen godkjennes av samarbeidsutvalget innen slutten av juni hvert år og skal fungere som:

- arbeidsredskap for personale.
- utgangspunkt for foreldrenes medvirkning.
- informasjonskilde til foreldre, eiere og andre.
- hjelpemiddel for kvalitetssikring av barnehagens innhold.
- grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Barnehagens pedagogiske grunnsyn er preget av respekt for barnet og dets iboende evner til utvikling og læring. Vi tenker at barn lærer og bygger kunnskap, med støtte fra kompetente og nysgjerrige voksne. Vårt grunnsyn er under stadig refleksjon og endres i takt med ny kunnskap om barn og deres utvikling.

Kjennetegn på praksis

- En autoritativ voksenstil kjennetegnet av varme og nærhet, med tydelige og klare forventninger til barna.
- Vektlegging av fellesskapet med trygge og inkluderende rammer som gir barn tid og rom for utforsking og samhandlinger med andre barn.
- En felles pedagogisk forståelse som gir føringer for hvordan vi møter vårt ansvar med å formidle barnehagens verdier på en god måte.

OMSORG, LEK, LÆRING OG DANNING

Omsorg, lek, læring og danning er grunnleggende for barns utvikling. Å bli møtt på en omsorgsfull måte styrker selvfølelsen og egenverd. Jeg-et dannes gjennom relasjoner med andre. Vi spiller oss og befester hvordan vi skal være og opptre gjennom hvordan andre reagerer på oss, våre væremåter og handlinger.

Kjennetegn på praksis:

- Hvert barn føler seg som et betydningsfullt medlem av fellesskapet, der omsorg og lek er i høysetet.
- Et trygt og inkluderende barnehagemiljø med anerkjennende voksne som fremmer omsorg og lek.
- Deltakende personale som er til stede for trøst, lek, kommunikasjon, utforskning og undring.
- Barnas egne omsorgshandlinger oppmuntres og verdsettes av personale.
- Det tas tid til å snakke med hverandre, tulle, tøyse og sammen forsvinne i øyeblikket.
- Barn gis mulighet til å danne vennskapsbånd og relasjoner, både barn seg imellom, og mellom barn og voksne.

LEK OG LEKENS BETYDNING

Leken er gjerne spontane, lystbetonte handlinger som danner innhold og ramme for barnas samhandling. Gjennom leken lærer barnet seg selv, andre, og verden å kjenne. Den er en viktig del av barnas egen kultur og gir dem mulighet til å knytte vennskapsbånd seg imellom, til både å leve i, og flykte fra, nuet. Rammeplanen sier at leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og at lekens egenverdi skal anerkjennes. Gjennom leken opparbeider barn seg erfaringer og kunnskaper, opplever mestringsfølelse og selvtillit. De utvikler fysiske og sosiale ferdigheter, øver seg på å hevde seg, se andres synspunkter og ta hensyn.

Kjennetegn for praksis:

- Personalet viser respekt for leken og er bevisst dens egenverdi.
- Det settes av tid for lek og den gis en sentral rolle i hverdagen.
- Det psykiske og fysiske miljøet gir alle barn mulighet til å delta i lekens felleskap.
- Rommet og lekematerialer tilpasses barnegruppenes alder og interesse.
- Pedagogene er lydhøre, de deltar, veileder og inspirerer.
- Bruk av små lekegrupper for å fremme deltakelse.
- Rommet brukes som den tredje pedagog.

MEDVIRKNING

Demokratiske verdier med mulighet til å medvirke i sin egen hverdag er grunnleggende både i barnehageloven og Rammeplanen. «Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet» (Rammeplanen). Barnas synspunkter skal ivaretas og vektlegges, ut ifra alder og modenhet, og barnets beste skal alltid legges til grunn for vurderinger som tas.

Kjennetegn på praksis:

- Det vises respekt for, og gis rom til, barnets tanker, synspunkter, følelser, utfoldelser og meninger.
- Barnas undring og refleksjon tas på alvor og blir møtt med et åpent sinn.
- Barn opplever seg som aktive, deltagende og betydningsfulle medlemmer av fellesskapet.
- Personalet bruker alternativ, støttende kommunikasjon slik som tydelig kroppsspråk, konkreter, bilder og tegn støtte til tale for å fremme inkludering og medvirkning.
- Avdelingene har en struktur og planer som gir barna mulighet til å medvirke, og påvirke sin hverdag.
- Personalet bruker pedagogiske metoder og verktøy til å danne seg et bilde av hvordan barn opplever sin hverdag, og bruker det som grunnlag for arbeidet på avdelingene.

SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse kan sies å være evnen til å samhandle og samarbeide med andre på en positiv måte. Barn med god sosial kompetanse evner å skape relasjoner, få, og beholde venner. De hevder seg og har egne meninger samtidig som de klarer å se andres synspunkter, inngå kompromisser og løse konflikter på en konstruktiv måte.

Kjennetegn på praksis:

- Personalet er engasjert i, og er støttende i barns samhandling og lek.
- Personalet hjelper barna med å sette ord på egne og andres følelser, sette grenser, og å respektere andres følelser og grenser.
- Personalet gir barna mulighet til å øve på ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom lek og samspill.
- Personalet er til stede i leken, støtter om og samtaler om samspillsnormer og regler.
- Personalet medvirker til, og skaper rammer som reduserer uheldige samspillsmønstre og handlinger.
- Personalet er gode rollemodeller for barna.

LIVSMESTRING

Et langsiktig arbeid med å styrke barnas psykiske og fysiske helse ved å styrke barnas følelse av egenverd og evnen til å møte både medgang og motgang.

Kjennetegn på praksis:

- Personalet har en felles oppdragsstil der de skaper gode relasjoner med barna ved å være både varme og tydelige grensesettende.
- Personalet fremmer trivsel og trygghet ved å sikre at alle barn erfarer å oppleve seg som betydningsfulle for fellesskapet.
- Barna opplever livsglede og støttes i å møte motstand og motgang på en god måte.
- Personalet gir barna utfordringer som gir barna muligheter til å erfare mestring.
- Deltakelse i «Sunne og aktive liunger» (SAL) for å fremme barnas fysiske og psykiske helse gjennom daglig fysisk aktivitet, gode matvaner og et inkluderende fellesskap.
- Kompetanseheving gjennom deltakelse i regional ordning (Rekomp), et samarbeid mellom lierbarnehagene, kommunen og USN for å styrke den pedagogiske praksisen og øke vår kapasitet til å skape et inkluderende barnehagemiljø gjennom planmessig arbeid med å forebygge, avdekke og håndtere krenkelser, utestenging og mobbing.

PROGRESJON

Det å oppleve mestring av neste utviklingszone. Progresjon kan sies å være å møte nye utfordringer og oppleve fremgang. Rammeplanen slår fast at alle barn skal oppleve utvikling og erfare fremgang. De skal få kjenne på spenning, glede og undring i møte med nye opplevelser, kunnskaper og erfaringer.

Kjennetegn på praksis:

- Personalet gjør tilgjengelig forskjellige leker, bøker og materialer som er tilpasset barnas alder og modningsnivå.
- Barna gjøres kjent med ulike leke-, aktivitet- og læringsmuligheter som utfordrer dem på forskjellige nivåer.
- Barn opplever utfordringer og erfarer mestring der det ukjente blir til det kjente, utfordringer til mestring.
- Barn bytter avdeling og blir introdusert til nye materialer, perspektiver, erfaringer og opplevelser, samtidig som de opplever trygghet gjennom gjentakelser og gjenkjennelse.

OVERGANGER

Barn opplever overganger når de begynner og slutter i barnehagen, når de forflytter seg fra inne til ute, og motsatt, når de begynner og slutter med en aktivitet, når de flytter fra en avdeling til en annen, eller når de begynner på skole og SFO. Rammeplanen stadfester at barnehagen skal bidra til gode overganger, og at barnehagetiden skal avsluttes slik at barna møter skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Kjennetegn på praksis:

- Det er gode overgangsrutiner og godt samarbeid mellom avdelinger som trygger barn i overgangssituasjoner.
- Barna gis tid, og rom, til å bli kjent med nye omgivelser, situasjoner og mennesker før/når de begynner på ny avdeling.
- Avdelinger har som mål at barna følges av voksne som de kjenner og er trygge på når de bytter avdeling.
- Barnehagen følger rutinene i Lier kommunes plan for barnehage-skole overgangen; Eldst i barnehage-yngst på skolen.

KOSTHOLD

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut» (Rammeplanen).

Kjennetegn på praksis:

- Barnehagen har en kjøkkenansvarlig/kokk på huset med kunnskap om barn og ernæring.
- Det serveres sunn mat i et variert kosthold.
- Det serveres varme måltider to ganger i uken.
- Barn har mulighet til å spise alle måltider i barnehagen.
- Måltidene er sosiale samlingspunkter med tid og rom for gode samtaler og sosialt samvær.
- Barn deltar i, og får erfaring med matlagingsaktivitet, dyrking og stell av planter.
- Barna får en begynnende forståelse for sammenhengen mellom ernæring og helse gjennom samtaler om mat og hvordan kroppen fungerer.
- Barnehagen deltar i prosjektet «Sunne og aktive Liunger» (SAL), med blant annet matlagings aktiviteter og gårdsbesøk for førskolebarna.

NATURGLEDE

Barna skal få positiv erfaring med friluftsliv, god holdning til, og glede av naturen og utelek. I Rammeplanen står det at «Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold, og barnehagen skal bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen» (Rammeplanen). Vi ser på naturen som en arena for barns lek, læring og utvikling.

Kjennetegn på praksis:

- Turer og lek i skogen som gir mulighet til bevegelse hvor motorikk og kroppsbeheerskelse utfordres i ulendt terreng.
- Turene er tilpasset barnas alder og ferdigheter slik at det gis rom for mestring og glede.
- Vi bruker våre to flotte leirplasser med lavvo eller telt og bål plass (store og lille leirplassen), og hinderløypen like utenfor gjerde.
- Barna gis mulighet til å lære verden og seg selv å kjenne gjennom møtet med naturen og omgivelsene.
- Barna gis mulighet til å se sammenhengen mellom naturen og oss, og lære viktigheten av å ta være på naturen.
- Vi blir kjent med faste turplasser i skogen, slik som «Solplassen» og «Hekseplassen», der barna liker å klatre og leke.
- Det oppmuntres til undring, oppdagelser og samtaler om, og i naturen.
- Vi bruker naturmaterieell i lek og forming.

DOKUMENTASJON

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen», videre kan den gi foreldre, lokalmiljøet og barnehagemyndighetene i kommunen informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen (Rammeplanen). Dokumentasjon støtter foreldrene i samtaler med barn om barnehagehverdagen, og den være refleksjons-grunnlag for både barn og ansatte i barnehagen.

"gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt - om og om igjen - og vi gjør oss synlige for oss selv."

(Hillevi Lenz Taguchi)

Kjennetegn på praksis:

- Vi bruker Kidplan-appen til å legge ut bilder av barnehagehverdagen slik at foreldre får innblikk i barnas hverdag, det de lærer og opplever i barnehagen, samt at bildene kan være et holdepunkt for foreldrenes samtaler med barna om deres hverdag.
- Kidplan brukes til å kommunisere, dele informasjon og nyheter med foreldre.
- Avdelingens vegger brukes for å synliggjøre barnas interesser og jobber det de med, og gir dem mulighet til å se på, reflektere over og bearbeide sine erfaringer.
- Personale bruker dokumentasjon til å informere om, planlegge, og evaluere barnehagens innhold. Dokumentasjonene finnes i form av bilder på Kidplan, månedlig nyhetsbrev, avdelingens dagtavler, handlingsplaner og månedsplaner, og barnehagens årsplan.
- Forskjellige kartleggings-skjema brukes som grunnlag for foreldresamtaler og arbeidet på avdelingen.

FAGOMRÅDER

Fagområdene er i stor grad de samme som barna møter i skolen og danner dermed grunnlag for barnas videre læring. Hvordan avdelingene jobber konkret med fagområdene beskrives i den enkelte avdelingens handlingsplan.

Syv fagområder ligger til grunn for innholdet i barnehagens pedagogiske virksomhet:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse

- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Kjennetegn på praksis:

- Fagområdene knyttes, ut ifra barnas alder, opp mot målene fra barnehagens rammeplan, barnehagens årsprosjekt, og avdelingenes hovedtema(er).
- Fagområdene utforskes tverrfaglig og ses som en gjennomgående del av barnehagens hverdag.
- Personalet skaper et lærende felleskap der undring, utforskning og læring oppleves som morsomt og meningsfylt for barna.
- Arbeidet med fagområdene tar utgangspunkt i barnas interesser og ivaretar deres rett til medvirkning.

ÅRSPROSJEKT

Hvert år velger hele barnehagen eller avdelingene et tema for årsprosjektet. Valg av tema springer ut ifra barnas interesser og blir en rød tråd gjennom barnehageåret. Hvordan årets tema bearbeides og presenteres er opp til hver avdeling og varierer ut ifra barnas alder og avdelingenes valgte innfallsvinkel. Prosjektet kulminerer i en årlig kunstutstilling hvor vi stolt viser frem det vi har jobbet med i løpet av året.

FORELDRESAMARBEID

Personale og foreldrene har et felles ansvar for barnas trivsel i barnehagene. Gode relasjoner og et godt foreldresamarbeid skaper trygghet og er grunnleggende for barns og foreldres trivsel. «Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål» (Rammeplanen).

Kjennetegn på praksis:

- Barn og foreldre møtes med en positiv holdning, og samarbeidet preges av gjensidig respekt og åpen dialog.
- "Nye barn og foreldre-treff" og "Første foreldresamtale" ved oppstart i barnehagen.
- Muligheten til å komme på besøk før barnet begynner i barnehagen.
- Daglig kontakt og dialog ved levering og henting.
- Foreldresamtale minst en gang i året, og for skolestartere en samtale før de begynner på skolen.
- Foreldremøte en eller to ganger i året.
- Flere årlige sammenkomster for, og med barnas familie.
- Foreldrerepresentanter på hver avdeling som medvirker i barnehagens organisering og innhold gjennom deltakelse i SU og FAU.
- Et styre sammensatt av foreldre og ansatte.

FORELDREÅDETS ARBEIDSUTVALG

Barnehagen har et FAU (foreldrerådets arbeidsutvalg) som består av foreldrerepresentanter fra hver avdeling samt deres vararepresentanter. FAU fremmer foreldrenes fellesinteresser og bidrar til å skape et godt barnehagemiljø for alle. FAU holder dugnader og andre arrangementer for barn, foreldre og ansatte. FAU velger to av sine medlemmer til å være foreldrerepresentanter i SU.

SAMARBEIDSUTVALGET

Samarbeidsutvalget består av foreldrerepresentanter, ansattes representanter og styrets representant. Utvalget skal sikre et godt samarbeid mellom foreldre, barnehagen og styre. SU godkjenner barnehagens årsplan og behandler saker som er viktig for barnehagens innhold og virksomhet. Dette kan for eksempel være brukerundersøkelser, personalstatus, temaer til foreldremøter, driftsendringer osv. Sakene kan være meldt inn av foreldre, ansatte, FAU eller være noe som SU selv ønsker å ta tak i.

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

Utsikten barnehage samarbeider med andre barnehager i Lier og Lierskolen, og jobber ut ifra en felles kvalitetsplan for årene 2023-2027. Barnehagen samarbeider med Universitet i Sørøst-Norge gjennom ReKomp og tar imot barnehagelærerstudenter fra barnehagelærerutdanningen. Vi tar også imot praksiselever fra videregående skoler med fordypning i barne- og ungdomsarbeiderfaget, og samarbeider med andre skoler og arbeidslivsaktører.

Barnehagen samarbeider også jevnlig med andre tjenester og offentlige hjelpeinstanser slik som:

- Lier kommune
- PPT - Pedagogisk Psykologisk Tjeneste
- Helsestasjonen
- Barneverntjenesten
- BUP